

Van	Sjoerd Hoogterp
Aan	De leden van de beleggingscommissie
CC	
Datum	10 januari 2011
Betreft	Beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Inleiding

Het pensioenfonds Werk en (re)Integratie (PWRI) wil een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds zijn, dat zijn financiële verplichtingen nu en in de toekomst kan waarmaken. Het fonds draagt zorg voor een goed en betaalbaar pensioen. De pensioenuitvoering dient op een transparante wijze te worden uitgevoerd en gecommuniceerd.

Het beleggingsbeleid van het PWRI is er op gericht om binnen vooraf bepaalde risicogrenzen en een aanvaardbare premie een zo optimaal rendement te behalen, teneinde de ambities van het fonds waar te kunnen maken. Het PWRI is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en houdt derhalve in haar beleggingsbeleid bewust rekening met de invloed van milieu factoren, sociale factoren en governance factoren (ESG). Het PWRI heeft de overtuiging dat verantwoord beleggen bijdraagt aan het realiseren van een goed en betaalbaar pensioen.

In deze notitie wordt ingegaan op welke wijze het PWRI invulling geeft aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Eerst wordt ingegaan op de uitgangspunten die het fonds hiervoor hanteert. Vervolgens zal worden ingegaan welke instrumenten door PWRI worden gebruikt om dit beleid uit te voeren. Daarna komt de wijze waarop het fonds verantwoording aflegt aan de orde. De implicaties van het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid ten aanzien van: het beleggingsuniversum, de kosten en de rendementsverwachtingen zijn weergegeven in bijlage 1.

Uitgangspunten

PWRI kiest er voor om voor haar verantwoord beleggingsbeleid de uitgangspunten van de algemeen aanvaarde internationale gedragscodes voor bedrijven welke beschreven staan in de principes van de United Nations Global Compact te hanteren.

De United Nations Global Compact geeft aan dat bedrijven binnen hun eigen invloedssfeer een aantal kernwaarden dienen te ondersteunen en aan te nemen op het gebied van:

- Mensenrechten;
- Arbeidsnormen;
- Milieu
- Anti-corruptie;

Deze vier hoofdthema's die zijn uitgewerkt in 10 principes (zie bijlage 1) vinden hun oorsprong in breed gedragen internationale verdragen zoals:

- Universele Verklaring inzake de Rechten van de Mens;
- Conventies van de International Labour Organisation, fundamentele principes van de Internationale Arbeidsorganisatie;
- Verklaring van Rio inzake Milieu en Ontwikkeling, het Earth Charter, Convention on Biological Diversity;
- VN verdrag tegen corruptie en OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen.

Gebruikte instrumenten

Het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen wordt vormgegeven door middel van de volgende activiteiten (instrumenten):

- Integratie van ESG-criteria door de vermogensbeheerders. Op basis van de Principles for Responsible Investment worden ESG onderwerpen (milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur) geïntegreerd in het beleggingsbeleid;
- Gericht beleggen in ESG onderwerpen die niet alleen financieel maar ook maatschappelijk rendement opleveren;
- Constructieve dialoog (engagement) aangaan met de ondernemingen waarin is belegd. Een constructieve dialoog en het gebruik maken van het spreek- en stemrecht zijn goede hulpmiddelen om het gedrag van ondernemingen te beïnvloeden. De constructieve dialoog verdient de voorkeur;
- Spreek- en stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen actief gaan gebruiken;
- Uitsluiting De constructieve dialoog wordt toegepast in het geval van een ernstige overtreding van algemeen aanvaarde internationale gedragscodes voor bedrijven, welke beschreven staan in de principes van de United Nations Global Compact. Indien wordt verwacht dat de constructieve dialoog niet tot verandering zal leiden zal direct tot uitsluiting worden toegepast. Dit is het geval indien de ernstige overtreding van algemeen aanvaarde internationale verdragen betrekking heeft op een kernproduct of kern activiteit van een bedrijf. De poging om een bedrijf over te halen om een kernproduct of kern activiteit niet meer uit te voeren zou dan neerkomen op verandering van de aard van een bedrijf. Dit wordt niet realistisch geacht. PWRI sluit beleggingen in controversiële wapens uit. Controversiële wapens zijn wapens die onevenredig veel leed en slachtoffers veroorzaken en waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen burger- en militaire doelen. Ook na afloop van een conflict veroorzaken deze wapens nog op aanzienlijke schaal slachtoffers.
- Communicatie: We communiceren helder en duidelijk over het gevoerde maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid door middel van rapportages die toegankelijk worden gemaakt voor derden via onze eigen website.

Rapportage

De vermogensbeheerder F&C voert de verschillende instrumenten voor het PWRI uit en rapporteert daar periodiek over. F&C maakt gebruik van gespecialiseerde onderzoeksbureaus om het beleid te controleren.

De rapportages van F&C zijn via de website van PWRI voor iedereen toegankelijk. De **reo®**-kwartaalrapportage geeft ieder kwartaal een samenvatting hoe er is gestemd. Hierin brengt de vermogensbeheerder tevens uitgebreid verslag uit over de ondernemingen waarmee een gesprek is gevoerd. De rapportage geeft een samenvatting van de besproken onderwerpen per onderneming en van de bereikte resultaten. Hiermee voldoet het PWRI aan de richtlijnen van de Code Tabaksblat.

Het fonds verstrekt op verzoek de lijst van ondernemingen die het PWRI uitsluit, inclusief de reden van uitsluiting.

Op de website staat het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid nader toegelicht.

Op de website zijn de volgende rapportages te vinden:

- **reo®-kwartaal** rapportage
- Jaarverslagen Maatschappelijk Verantwoord beleggen
- GSI Bulletin van F&C (maand)
- Jaarverslag van PWRI

Bijlage 1

Principes United Nations Global Compact

Mensenrechten

Bedrijven moeten:

1. De bescherming van internationaal vastgelegde mensenrechten ondersteunen en respecteren; en
2. Ervoor zorgen dat zij niet medeplichtig zijn aan misstanden op het gebied van mensenrechten;

Arbeidsnormen

Bedrijven moeten:

3. De vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen effectief erkennen;
4. De eliminatie van alle vormen van gedwongen en verplichte arbeid ondersteunen;
5. Meewerken aan de effectieve afschaffing van kinderarbeid; en
6. Meewerken aan de eliminatie van discriminatie met betrekking tot werk en beroep;

Het milieu

Bedrijven moeten:

7. Het voorzichtigheidsbeginsel hanteren met betrekking tot milieukwesties;
8. Initiatieven ondernemen om grotere verantwoordelijkheid op milieugebied te bevorderen; en
9. De ontwikkeling en verspreiding van milieuvriendelijke technologieën stimuleren;

Anticorruptie

Bedrijven moeten:

10. Alle vormen van corruptie, inclusief afpersing en omkoping, tegengaan.

Bijlage 2

Consequenties MVB beleid

Het MVB beleid van PWRI bestaat uit twee componenten, enerzijds de engagement overlay, *het zogenaamde reo®-beleid*, en anderzijds het uitsluitingbeleid zoals het *uitsluiten van beleggingen in clusterbommen en landmijnen*. Hieronder staan de implicaties van het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid t.a.v.: het beleggingsuniversum, de kosten en de rendementsverwachtingen.

Consequentie t.a.v.	Beleggingsuniversum	Kosten	Rendementsverwachtingen
REO	Geen	Aandelen: per beleggingsfonds tot €150m; 5bp, daarna 1bp (conv.)Obligaties: 1bp	Geen
Uitsluitingbeleid	Ja, producenten van clusterbommen en landmijnen worden uitgesloten	Ja, kosten met name voor opzetten discretionaire portefeuille en aanverwante kosten zoals custodian fees en fiscale zaken etc.*	Door uitsluitingbeleid op lange termijn minder kans op negatieve uitschieters (voor dit standpunt is geen wetenschappelijke onderbouwing)

*Uitsluitingbeleid m.b.t. clusterbommen en landmijnen is een Nederlands fenomeen, buitenlandse alpha managers hebben hier geen standaardoplossing voor, derhalve leidt dit in de meeste gevallen tot discretionaire portefeuilles, vandaar dat de kosten hiervoor doorgaans hoger liggen. Uitzondering hierop vormen de grote passieve beleggers als StateStreet en Vanguard, welke wel hierin kunnen faciliteren, echter wel met een minimale vaste fee, ongeacht de omvang van de investering.

Het reo®-beleid heeft geen implicaties behoudens de kosten voor dienstverlening. Uitsluiting kan wel leiden tot extra kosten. De extra kosten van uitsluiting kunnen per product verschillen. Deze zijn onder andere afhankelijk van de grootte van het mandaat en de minimale fee die een beheerder vraagt. Per case zullen deze extra kosten moeten worden beoordeeld.

F&C zal de beleggingscommissie bij de selectie van een beheerder per case vooraf informeren wat de eventuele extra kosten van uitsluiting zijn en het selectietraject toelichten.

